

Zsolt 7, 1-6

URam, Istenem, hozzád menekülök! Szabadíts meg üldözőimtől, és ments meg engem, hogy szét ne tépjenek, mint az oroszlán, szét ne szaggassanak menthetetlenül. URam, Istenem, ha ilyeneket tettem: ha álnokságot követtem el, ha rosszul bántam jóakarómmal, ha kifosztottam, aki ok nélkül bántott, akkor ellenség üldözzön és érjen utol engem, tiporja földre életemet, tapossa porba dicsőségemet!

Lukács 6, 37-42

Ne ítéljetez, és nem ítéltettek. Ne kárhoztassatok, és nem lesz kárhoztatásotok. Bocsássatok meg, és nektek is megbocsáttatik. Adjatok, és adatik nektek: jó, megnyomott, megrázott, megtetézett mértékkel adnak öletekbe. Mert amilyen mértékkel ti mérték, olyan mértékkel mérnek viszonzásul nektek.

Példázatot is mondott nekik: Vajon vezethet-e vak világtalant? Nem esnek-e mindketten verembe? A tanítvány nem feljebb való mesterénél; de aki teljesen felkészült, az mind olyan lesz, mint a mestere. Miért nézed a szálkát a testvéred szemében, a saját szemedben pedig még a gerendát sem veszed észre? Hogyan mondhatod testvérednek: Testvérem, hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – mikor a saját szemedben nem látod a gerendát? Képmutató, előbb vedd ki a gerendát a saját szemedből, és akkor jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd a szálkát testvéred szeméből.

A kérdés, ami ennek az igeszakasznak (leginkább jól ismert első mondatának) kapcsán elsőként fölmerül bennem: akkor szemet kell hunynom a nyilvánvaló bűnök felett, mert Isten az egyetlen bíró? Ugye hogy nem. Nem arról van szó, hogy nem lehet szóvá tenni, sőt elítélni a szemetelést, a puskázást, a diákok indokolatlan szorongatását, az udvariatságot, a beszólogatást. De az biztos, hogy hitelesebb, ha olyan teszi szóvá, aki nem szemetel, nem csal, udvarias, nem szól be senkinek. Persze lehet, hogy ilyen ember nem sok van.

Készülés közben örömmel találtam rá arra a magyarázatra, hogy „Amit Urunk ebben az igében kárhoztat, az nem más, mint a hibakereső szellemiség; az az iránti *hajlandóság*, hogy másokat jelentéktelen sérelmekért vagy közömbös dolgokért vádoljunk; az elhamarkodott és meggondolatlan ítélethozatal *szokása*; az arra való *hajlam*, hogy felnagyítsuk felebarátaink hibáit, gyengeségeit, és a lehető legrosszabbnak tüntessük fel azokat.”

Pedig ez élvezet, nem? Ráadásul mások hibái mellett az enyémeink oly törpék, oly kicsinyek: az ő nagyképűsége mellett én szerény vagyok, mint az

ibolya. Az ő hazugságai mellett az én füllentéseim elenyészőek. Az ő hanyagsága mellett az én mai felkészületlenségem jelentéktelen kis botlás. Ha ő szétverte a szekrényt, akkor az a kis firkálás a padomon... Cö..

Sajnos, nem így van. A bűn az bűn. Nem mérlegelhető. Ha mérlegre teszem, máris képmutató vagyok - hiszen az a gondolatom mögötte, hogy én hibátlan, büntelen vagyok. Ez az a bizonyos gerenda.

Itt jön tehát már a nehézség, mert saját bűneimet belátni, bevallani, ezek miatt bocsánatot kérni, néha megugorhatatlan feladatnak tűnik. Pedig csak így lehet eljutni ahhoz, hogy aztán ne érezzük azt, szemet kell hunynunk, nem szólalhatunk meg vagy fel olyan esetekben, amikor nyilvánvalóan meg- vagy fel kell szólalnunk. "Ne ítéltetek, és nem ítéltettek!" Ez az ige nem lehet ürügy arra, hogy a nyilvánvalóan rosszat, helytelen elnézzük, elfogadjuk, pláne nem arra, hogy asszisztáljunk hozzá, támogató kommenteket írunk az illető sajátos önkifejezéséhez, viccesnek találjunk lopást, rongálást, hazugságot.

„Az a parancs, hogy »ne ítéljünk«, nem vakságot követel a részünkről.” De megköveteli, hogy magunkkal szemben sokkal szigorúbbak legyünk, hogy aztán kritikáinkat szeretetteljesen, de megfogalmazhassuk. Lackfi János erről így írt egy szösszenetet, egy kicsit már tovább is menve:

Azt mondta,
tiétek az ítélkezés,
jól mérjétek meg mindenkit
igazságérzetetek
patikamérlegén,
mert ez a ti dolgotok,
könyörtelenül éles tekintettel
keressétek a rosszat és a jót.
Én meg majd bosszút állok
kérésetek szerint.

Ja, nem.
Azt mondta,
ha te vagy az idősebb fiú,

és hazajön tékozló öcséd,
tégy le minden neheztelést,
égesd el a kockás papírt,
amin kiszámoltad
az örökséget pontosan,
bocsáss meg minden bántást,
hagyd az összehasonlítgatást,
gyere be, öleld meg,
ölelj meg engem is
és bulizz velünk.

Ja, és te vagy az idősebb fiú,
tiéd mindenem.
Mondtam már?

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól; mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.